

POST-STRUKTURALISTIČNI PRISTOP

David Marshall se je ukvarjal s študijo post-strukturalističnega pristopa do te teme, ki jo danes obravnavamo.

Kaj je poststrukturalizem??

Post-strukturalizem je sodobna filozofska šola mišljenja. To je zrasla iz in v odgovor na filozofijo strukturalizma. Post-strukturalizem je eden od glavnih gonilnih sil pri filozofiji danes, in je neločljivo povezan z postmoderno misli.

Temeljno izhodišče strukturalizma je, da vse stvari imajo strukturo, obliko, formo, so torej ukalupljene ki ne dosega stopnje pomena!.... in da ta struktura predstavlja realnost te stvari.

Poststrukturalisti pa zavračajo te ideje, saj je vedno prisotna pristranskost opazovalca, preizkuševalca, zato prav vsi kulturni produkti nimajo „oblike“, saj so umetni.

Marshall je v svoji knjigi *Celebrity and Power* razglabljal o medijski produkciji in institucijah ter njihovim odnosom do slavnih oseb in družbe. Marshall se je zgledoval po Foucaultu – predvsem po njegovih delih. V njegovem

pisanju se vidi močan vpliv in močna povezanost med njima. No, za Marshalla biti slavna osebnost pomeni vrsto diskurzov (debat), ki urejajo odnose med posameznikovo identiteto in širšo kolektivno identiteto. Torej preprosteje povadano, kako svojo osebno identiteto vključimo v širšo družbeno, da bomo sprejeti in da bomo „inn“ kot danes rečemo. Predvsem pa, da bomo normalni in sprejeti.

Foucaultev pristop k moči in slavnim osebam

Najbolj očitno se je Marshall navezoval na Foucaulta ob vprašanju in razumevanju moči. Marshall meni, da imajo slavne osebe drugače vpletene in manj določljive oblike moči kot oblike, ki so prisotne v zakonodaji, vladnih uradih in v medijih. Foucaulteva metoda je bila velikokrat pokazati kako so se moderne oblike moči razvile v smeri, ki so različne od prejšnjih, bolj direktnih represivnih oblik moči. Npr. v komunizmu in t.i. trdih režimih.

Moč, kakršnakoli že in s kakršnimkoli namenom, ni več zgolj na poslu in pridelovalcih (takšen bi bil politično ekonomski pristop – torej da imajo moč le tisti z denarjem in posestvom), moč je danes veliko bolj razpršena in razširjena, deluje pa na manjši stopnji in bolj „nevidno“ v institucijah kot so šole, družina, zdravstvo itd. Vse to pa ima pomembne politične posledice. Država je glavni kraj za politične akcije, pri njenemu „ugrabljanju“ pa so uporabljeni različni pristopi. Marksisti so naprimer poudarjali pomembnost lastništva nad proizvodjalnimi sredstvi. Foucaultev pristop na tem

mestu tudi sugerira, da so politične akcije možne in zaželene prav na vseh mestih, ki so zanemarjene iz strani radikalne levice in liberalno pluralistične teorije.

Glavna ideja je, da moč deluje primarno skozi diskurz ali diskurzne ureditve, socialna pravila in znanja, ki urejajo vse, kar je mogoče reči, narediti ali vedeti o katerikoli temi. No, Marshall pravi, da prav zvezdniki določajo družbena pravila in znanja, ki urejajo odnose med tem kako biti posameznik in kako biti del neke širše kolektivne identitete. Marshall je opisal dva protislovna prikaza personalne in kolektivne moči v moderni zahodni demokraciji.

Prva je, da imajo vsi posamezniki moč, tako kot meščani ali potrošniki – sami določamo, kaj

Druga pa je, da prav demokracija pomeni, da je kolektivna volja vsemogočna.

Ampak v modernem času je precejšnja zaskrbljenost zaradi kolektivne volje, povezujemo jo z neracionalnim in emocionalnim razmišljanjem. Ti kolektivi so velikokrat videni kot nevarni, ampak so tudi zaželeni. Če so tako velike mase ljudi lahko kontrolirane, potem ni več problema, kako jih zmanipulirati, da se bodo vedli kot

potrošniki ali kot npr. volivci, ki pa lahko uzakonijo avtoriteto oblasti. Marshall tudi meni, da lahko slavni ljudje pomagajo doseči to.

Sodobno življenje vključuje kompleksno zvezo med poskušanjem vodenja sistema, ki temelji na racionalizaciji socialnih procesov in na drugi strani posameznikov, največkrat zvezdnikov ki so še vedno gnani s strani svoje neracionalnosti.

Prav te slavne osebe pa dajejo možnost za razmislek kako je neracionalno področje emocij (afekt) pomembno v socialni vključitvi.

Vloga zabavne industrije

Zabavna industrija izoblikuje slavne osebe in te slavne osebe igrajo pomembno vlogo v sodobnem življenju množičnih, demokratičnih družbah.

Prva vloga je, da se slavne osebe vedejo kot predstavniki utelešenja za ostale ljudi, kako je biti posameznik, kakšen moraš biti. Glavna ideja in vprašanje je, kdo je posameznik?? Mi, navadni ljudje smo potem priča borbi slavnih ljudi samih s sabo o tem, kako se predstaviti svetu in se lahko s tem poistovetimo.

Druga funkcija slavnih oseb je, da nadzorujejo množice in usmerjajo njihovo emocionalno energijo. (koncerti).

Zabavna industrija ustvari veliko različnih slavnih ljudi, ki delujejo kot »blagovne znamke«. Te slavne osebe potem določijo ključne poti v katerih se ljudje najdejo.

Marshall je primerjal slavne osebe v filmu in na televiziji. Na podlagi kariere Toma Cruisa je ugotovil, da lahko filmske zvezde povečajo prestiž filma znotraj medijske kulture. Filmske zvezde morajo, da bi dosegle daljše trajajočo slavo, delovati tudi izven filma, razviti morajo svojo privatno »persono«, ki se razlikuje od tiste iz filma.

TV zvezde so bolj dostopne kot filmske zvezde, saj televizija konstruira diskurz simpatične domačnosti. Filmske zvezde in TV zvezde so si različne, vendar te slavne osebe, ki so konstruirane preko zabavne industrije, ustvarijo najmočnejšo obliko identifikacije v sodobni družbi. Vplivajo tudi na konstrukcijo slavnih oseb iz drugih področij, tudi politike.

Glavna točka po Marshallu pa je, da je stvaritev takšnih slavnih oseb povezana predvsem s poskusom nadzorovanja množic.

Na koncu članka nas avtor povpraša glede Marshallove teorije in pravi, da se nam lahko zdi njegova teorija preveč posplošena ali pa da bi lahko imeli pomisleke o televizijski legitimnosti in oblasti. Avtor tudi razglablja, da se lahko filmske zvezde spustijo po prestižni lestvici ali pa dvignejo, seveda vsi vemo, kaj imam v mislih – razne afere in podobno.

Tisti, ki verjamejo v organizacijski pristop bi lahko trdili, da Marshall ne posveča dovolj pozornosti kako se slavni ljudje vsakodnevno obnašajo, da njegova analiza ne upošteva dovolj vsakodnevnih operacij medijske organizacije, preteklosti in sedanjosti.

Pa še definicija moči - moč je opisana kot koncept, ki zajame vse, nekako v zraku pa ostanejo pojmi kot so sila, avtoriteta, nasilje in legitimacija....

Prav tako imajo v Marshallovi teoriji slavne osebe velikansko moč nadzorovati množico, nikjer pa ni navedenega vira moči??

Kdo hoče nadzorovati množico in zakaj? Marshall o tem ne pove ničesar.

Za konce pa še retorično vprašanje za malo popoldanskega razmišljanja.

Kako in zakaj je prav zabavna industrija postala najpomembnejša in najvplivnejša v sodobni družbi?